

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 764

van **LOES VANDROMME**

datum: 4 juni 2021

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Armoede in de klas - Initiatieven

Ruim zes op de tien leerkrachten weten niet wat ze moeten doen als ze een armoedesituatie in de klas opmerken. Dat blijkt uit een bevraging van vzw Krijt bij meer dan 3000 leerkrachten in het basis- en secundair onderwijs, gespreid over het huidige en het voorgaande schooljaar.

Tegelijkertijd geeft ook 75% van de leerkrachten aan dat ze meer tips nodig hebben over hoe ze kunnen omgaan met armoede in de klas.

En verder is het ook opvallend dat 62 procent van de leerkrachten in de enquête niet weet wat een schooljaar eigenlijk kost.

Bij vzw Krijt stijgt het aantal vragen van scholen naar een begeleidingstraject ondertussen. De vzw doet alvast schitterend werk, maar toch missen heel wat leerkrachten en scholen blijkbaar de nodige tools om een degelijk armoedebeleid uit te werken.

Een paar maanden geleden hadden we in de commissie Onderwijs twee hoorzittingen rond armoede in het onderwijs. Professor Wim Van Lancker was toen één van onze gasten. Hij gaf heel duidelijk aan dat leerkrachten een heel belangrijke signaalfunctie hebben.

Maar een leerkracht is geen hulpverlener, daarom is het net zo belangrijk om als school bijvoorbeeld samen te werken met brugfiguren die letterlijk de brug slaan tussen onderwijs en welzijn en met wie de leerkrachten en de school heel concreet aan de slag kunnen om individuele situaties, maar ook het algemene beleid aan te pakken.

De uitdagingen omtrent armoedebeleid op school werden door de coronacrisis acuut blootgelegd. Daar waar ouders en leerlingen er vroeger misschien nog in slaagden om hun thuissituatie verborgen te houden voor de school, werd dat tijdens de pandemie steeds moeilijker: leerkrachten werden geconfronteerd met de situatie van hun leerlingen aan de voordeur, aan het scherm of zagen hun leerlingen afhaken omdat het nodige ICT-materiaal of de voorzieningen er niet waren.

1. Erkent de minister dat er over armoedebeleid nog vaak heel wat onwetendheid is binnen ons onderwijslandschap?

2. Welke extra inspanningen zal de minister nemen om scholen en leerkrachten te ondersteunen zodat ze de nodige competenties verwerven rond deze thematiek?
3. Erkent de minister brugfiguren ook als ideale partners om de link tussen onderwijs en welzijn te leggen? Ging hij over deze thematiek al in overleg met zijn collega's van Welzijn en Binnenlands Bestuur?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 764 van 4 juni 2021
van **LOES VANDROMME**

De bevraging van vzw Krijt heeft inderdaad aangetoond dat niet alle leraren voldoende op de hoogte zijn van de armoedeproblematiek. De coronacrisis heeft het voordeel dat veel sluimerende problemen beter zichtbaar worden gemaakt. Dat heeft tot gevolg dat veel leraren grote inspanningen hebben gedaan om de meest kwetsbare leerlingen te bereiken en dat ze vanaf nu meer aandacht zullen hebben voor armoedesituaties en de thuissituatie van sommige leerlingen. De nieuwe organisatie Krijt, die de enquêtes afnam, is mee door mijn toedoen ontstaan uit een samensmelting van het project Samen Tegen Onbetaalde Schoolfacturen en de trajectwerking van SOS Schulden op School. De beide initiatieven hielpen scholen en partners om een bewust kostenbeleid te voeren en boden al jaren ook ruimere professionaliseringstrajecten aan voor teams om gelijke onderwijskansen te bewerkstelligen voor kwetsbare leerlingen en leerlingen in armoede. De fusieorganisatie zet dat werk verder.

Verder voorzien ze ook een teamgericht navormingstraject waar zowel basis- als secundaire scholen kunnen instappen. Daarbij wordt onder andere samengewerkt met het Netwerk Tegen Armoede. Iedere deelnemende school wordt begeleid door een duo met expertise inzake armoedebestrijding en schuldenproblematiek. Het project kan ook rekenen op een nauwe betrokkenheid en integrale ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdiensten. Daarnaast zetten ze ook in op een train the trainer aanbod om externen klaar te stomen om op hun beurt trajecten te begeleiden.

Maar we gaan nog verder. Ik heb namelijk een subsidie voorzien voor de organisatie Stichting Robin. De Stichting werkt samen met uitgeverijen, distributeurs, supermarkten, etc. om kinderen in armoede te ondersteunen. De ouders van deze kinderen kunnen namelijk, via hun school, in aanmerking komen voor een Robin-pas. Met deze pas krijgen ouders kortingen en kunnen ze gebruik maken van afbetalingsplannen en andere tegemoetkomingen om schoolmateriaal te kopen. De Stichting zal nu in hun eerste jaar 20.000 leerlingen in het secundair onderwijs ondersteunen. We zullen hun werking evalueren na het eerste jaar.

Daarnaast ondersteunen we ook Leerbuddy Vlaanderen. Leerbuddy Vlaanderen heeft als doel om vooral de meest kwetsbare leerlingen te ondersteunen om te werken aan een eventuele opgelopen leerachterstand.

Ook subsidieer ik het project 'Kleine Kinderen, Grote Kansen', in co-financiering met de Koning Boudewijnstichting, waarmee studenten, lerarenopleiders en leraren in het basisonderwijs beter worden toegerust om met armoede en diversiteit om te gaan. In dit project zijn niet alleen alle Vlaamse lerarenopleidingen kleuteronderwijs en lager onderwijs betrokken, maar ook basisscholen en pedagogische begeleidingsdiensten. Dat doen ze door onderwijsprofessionals te versterken in thema's als taalstimulering, kansarmoede, diversiteit, etc. Het 'Kleine Kinderen Grote Kansen'-netwerk speelt bovendien specifiek in op de coronacrisis via de zogenaamde Eerste Hulp Bij grote Onderwijskansen-stage. Studenten van de lerarenopleidingen kleuteronderwijs en lager onderwijs worden hierbij ingezet ter ondersteuning van de basisscholen.

Met de subsidieoproep "Pilotprojecten ter versterking van de lerarenopleidingen, in nauwe relatie met actoren die instaan voor het verdere professionele continuüm van de leraar" geeft de Vlaamse regering binnen het relanceplan 'Vlaamse veerkracht' de lerarenopleidingen in Vlaanderen de ruimte en middelen om innovatieve pilotprojecten op te zetten in samenwerking met actoren die instaan voor het verdere professionele continuüm. Centraal staan nieuwe manieren van werken ontwikkelen, de competenties van (aanstaande) leraren en lerarenopleiders aanscherpen, samenwerkingen met de andere actoren in het professioneel continuüm aangaan. De drie pijlers waarop ze 2 jaar moeten inzetten zitten als gegoten voor de armoedethematiek: Vakkennis en vakdidactiek, Flexibele opleidingstrajecten en Diversiteit.

Het Vlaams onderwijs is ook zeer democratisch en het wordt alleen maar democratischer. Door 385 miljoen euro te voorzien via de Digisprong voor ICT-materiaal zullen straks leerlingen vanaf het vijfde leerjaar basisonderwijs over een ICT-toestel beschikken.

Van scholen wordt verwacht dat ze een gedegen personeels- en dus ook professionaliseringsbeleid voeren. Daarvoor hebben ze o.m. nascholingsmiddelen ter beschikking. Dat ook de werkingsmiddelen in secundair onderwijs, gebaseerd op leerlingenkenmerken, vanaf schooljaar 2021-2022 specifiek voor GOK-beleid moeten worden aangewend, betekent ongetwijfeld een extra incentive om aandacht voor onderwijskansarmoede te concretiseren tot op de klasvloer. Een brugfiguur in stelling brengen is een keuze die de school kan overwegen.

Daarnaast voorzien we ook meer handen in de klas. Dit wordt mogelijk omwille van het verderzetten van de Bijsprong en omdat de schooltoeslag nu automatisch wordt toegekend. Dat laatste zorgt ervoor dat basis- en secundaire scholen meer omkadering hebben om de meest kwetsbare leerlingen te ondersteunen.

Vanuit de overheid ondersteunen we de verscherpte aandacht voor kwetsbare groepen in onze scholen ook op andere manieren. Denk aan de materialendatabank KlasCement, de reportages en dossiers van de Klasse-redactie, ... Denk aan de ontwikkeling van de Vlaamse toetsen waarmee scholen hun begeleiding én beleid gericht kunnen vormgeven... Of maatregelen zoals de zomer- en bijscholen, die ertoe bijdragen dat lokale overheden hun regiefunctie inzake flankerend onderwijs en armoedebestrijding, waarbinnen een brugfigurenwerking ook te situeren is, nog beter kunnen opnemen.

Toch wil ik benadrukken dat armoedebestrijding geen kerntaak is van ons onderwijs. Soms is die tendens aanwezig om veel maatschappelijke problemen af te wentelen op de scholen. De leerkrachten moeten het dan oplossen, maar hun belangrijkste kerntaak blijft goed lesgeven. Dat goed lesgeven versterkt nu net vooral de leerlingen uit de kansarmere milieus. De grootste bijdrage die we dus vanuit onderwijs kunnen leveren aan armoedebestrijding is ervoor dat de onderwijskwaliteit hoog is. Op die manier krijgen alle leerlingen de kans om een mooie toekomst uit te bouwen.